

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

นางสาวงามจิต อ่อนเมือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-672-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

T19150152

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ORGANIZATION OF PERSONNEL
DEVELOPMENT ACTIVITIES IN ELEMENTARY SCHOOLS OF THE
EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF UDON THANI PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION

MISS GNAMJIT ONMING

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-672-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน
ประถมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

โดย

นางสาวงามจิต อ่อนเมือง

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คูบริรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

งามจิต อ่อนมิ่ง : การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการพัฒนามนุษย์ในโรงเรียน
ประถมศึกษิตตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดอุดรธานี (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ORGANIZATION
OF PERSONNEL DEVELOPMENT ACTIVITIES IN ELEMENTARY SCHOOLS OF
THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF UDON THANI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อมรชัย ดันติเมธ. 178 หน้า. ISBN 974-583-672-9

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการพัฒนามนุษย์
ในโรงเรียนประถมศึกษิตตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ตัวอย่างประชากรได้แก่ ผู้บริหาร 84 คน ครู-อาจารย์ 327 คน
รวม 411 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและแบบประเมินค่า ครอบคลุม
สภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนามนุษย์และปัญหาการจัดกิจกรรมการพัฒนามนุษย์ 9 กิจกรรม
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X สถิติที่ใช้ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันผู้บริหารและครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลตรงกับว่า โรงเรียน
มีการจัดกิจกรรมการพัฒนามนุษย์ทั้ง 9 กิจกรรม ได้แก่ การประชุม การฝึกอบรม การส่งเสริม
ให้มีการศึกษาต่อ การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การสับเปลี่ยนหน้าที่ การศึกษาดูงานนอกสถานที่
การปฐมนิเทศ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมมนาทางวิชาการ

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการพัฒนามนุษย์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์มี
ความเห็นตรงกันว่ากิจกรรมที่มีปัญหาได้แก่ การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การฝึกอบรม การ
สัมมนาทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสับเปลี่ยนหน้าที่และการศึกษาดูงานนอกสถานที่

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2536 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... *Janon* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *อ.ดร. อมรชัย ดันติเมธ.* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... — .....

C 541583: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: THE STATE AND PROBLEMS, PERSONNEL DEVELOPMENT ACTIVITIES, ELEMENTARY SCHOOLS

MISS GNAMJIT ONMING : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ORGANIZATION OF PERSONNEL DEVELOPMENT ACTIVITIES IN ELEMENTARY SCHOOLS OF THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF UDORN THANI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.AMORNCHAI TANTIMEDH, Ph.D. 178 pp. ISBN 974-583-672-9

The purposes of this research were to study the state and problems of the organization of personnel development activities in elementary schools under the expansion of basic education opportunity project under the office of Udorn Thani Provincial Primary Education. Samples were consisted of 84 administrators and 327 teachers from elementary schools of the expansion of basic the office of Udorn Thani Provincial Primary Education. The instruments used for collecting data were questionnaires. Data were analyzed by the statistic package for social science Version X and presented in items of frequency distribution, percentage, mean and standard deviation.

The research finding indicated that according to the personnel development activities, the nine activities were mostly provided by the schools.

According to the problems of personnel development activities, both administrators and teachers indicated that they were: Academic Report, Training, Academic Seminar, Workshop, Job Rotation and field study.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *Ms. Ov*.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Assoc. Prof. Amornchai Tantimedh*.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... —.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์
ดร.อมรชัย ดันติเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมวิทยานิพนธ์ซึ่งได้ให้การเอาใจใส่ดูแลให้
คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ณัฐนิภา กุปรัตน์ อาจารย์พิเศษ บุญยภักดี อาจารย์ประกอบ พรหมรักษ์ ที่ได้กรุณาให้
ข้อเสนอแนะ แก้ไขเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยจะระลึกไว้เสมอในความกรุณาครั้งนี้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ผู้ให้ความร่วมมือ
ตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิจัย อาจารย์วิไลวรรณ เหมือนชาติ อาจารย์สุวัฒนา
สุภาลักษณ์ และอาจารย์วงเดือน อิ่มเงิน ที่ช่วยพิมพ์โครงร่างวิทยานิพนธ์และวิเคราะห์ข้อมูล
ตลอดจนเพื่อนๆ น้องๆ นิสิต ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นกำลังใจตลอดเวลาที่ทำการวิจัย บัณฑิต
วิทยาลัยที่ได้ให้ทุนเป็นบางส่วนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่และขอใจน้อมและหลานที่ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจ
เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา ถ้าผลงานวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษ ผู้วิจัยขอยก
คุณความดีนี้เป็นเครื่องบูชาคุณบิดามารดา ครู-อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนมาตลอด

งามจิต อ่อนมิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทพินา.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คานิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	10
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของการพัฒนาบุคลากร.....	11
ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร.....	12
ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา.....	14
นโยบายการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ... ..	16
กระบวนการในการพัฒนาบุคลากร.....	18
การดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร.....	20
องค์ประกอบในการดำเนินการพัฒนาบุคลากร.....	21
ลักษณะของกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	120
สรุปผลการวิจัย.....	120
การอภิปรายผลการวิจัย.....	127
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	135
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	136
รายการอ้างอิง.....	137
ภาคผนวก.....	142
ประวัติผู้เขียน.....	178

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงอาเภอ โรงเรียน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
2 แสดงความถี่และค่าร้อยละของแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับคืน.....	53
3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครูอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม.....	56
4 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการปฐมนิเทศ.....	59
5 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม.....	65
6 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	71
7 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการประชุม.....	75
8 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสัมมนาทางวิชาการ.....	79
9 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ.....	83
10 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานนอกสถานที่.....	88
11 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ.....	92
12 แสดงความถี่และค่าร้อยละของผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสับเปลี่ยนหน้าที่.....	98
13 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)ของผู้บริหารและ ครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการปฐมนิเทศ.....	102

- 14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผู้บริหารและ
ครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการฝึกอบรม.....104
- 15 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผู้บริหารและ
ครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ....106
- 16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผู้บริหารและ
ครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการประชุม.....108
- 17 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผู้บริหารและ
ครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการสัมมนาทางวิชาการ.....110
- 18 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผู้บริหารและ
ครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ.112
- 19 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผู้บริหารและ
ครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาดูงานนอกสถานที่...114
- 20 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผู้บริหารและ
ครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเผยแพร่ข่าวสาร
ทางวิชาการ.....117
- 21 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผู้บริหารและ
ครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการสับเปลี่ยนหน้าที่.....118
- 22 แสดง โรงเรียน สปอ./ก. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....173